

دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۱ از ۱۱

۱- هدف :

هدف از تدوین این دستورالعمل، تشریح موارد و مراحل مرتبط با فرآیند پرداخت خسارت پرونده های ثالث بدنی و حوادث راننده، در ستاد و شعب به منظور یکسان سازی این موارد در کلیه واحد های پرداخت خسارت می باشد.

۲- دامنه کاربرد:

دامنه کاربرد این دستورالعمل، پرداخت خسارت بیمه نامه های شخص ثالث بدنی و حوادث راننده در شعب و ستاد بیمه آرمان در سراسر کشور می باشد.

۳-مسئولیت ها:

مسئولیت اجرای این دستورالعمل بر عهده شعب و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده مدیریت بیمه های خودرو می باشد.

۴- مدارک ذیربط:

- ۱-۴ دستورالعمل چیدمان مدارک در پرونده های خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده (WI-CI-22/01)
- ۲-۴ بخشنامه تایید اصالت بیمه نامه جهت مراجع ذیصلاح (قضائی- انتظامی) (RG-CI-9601)
- ۳-۴ بخشنامه تایید اصالت بیمه نامه جهت مراجع ذیصلاح (قضائی- انتظامی) (RG-CI-9602)
- ۴-۴ بخشنامه ابلاغ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه به شماره (RG-CI-9604)
- ۵-۴ بخشنامه ماده ۱۱- قانون بیمه های اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه موتوری مصوب ۹۵/۰۲/۲۰ به شماره (RG-CI-9605)
- ۶-۴ بخشنامه ماده ۳۰ قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه مصوب ۹۵/۰۲/۲۰ و آئین نامه اجرایی آن به شماره (RG-CI-9606)
- ۷-۴ بخشنامه ماده ۳۰ قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه مصوب ۹۵/۰۲/۲۰ و آئین نامه اجرایی آن به شماره (RG-CI-9607)
- ۸-۴ بخشنامه تأکید بر نحوه انجام فرآیند وصول مطالبات ماده ۵ قانون اصلاح شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷ و ماده ۱۴ قانون بیمه اجباری خسارت وارده به اشخاص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵ به شماره (RG-CI-9612)
- ۹-۴ بخشنامه ماده ۱۲ قانون بیمه اجباری خسارت وارد به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵ به شماره (RG-CI-9615)
- ۱۰-۴ بخشنامه شیوه نامه اجرای مفاد ماده ۱۳ قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵ به شماره (RG-CI-9623)
- ۱۱-۴ فرم گواهی تکمیل مدارک پرونده خسارت ثالث به شماره (FM-CI-2111/01)
- ۱۲-۴ فرم اعلام اصالت و اعتبار بیمه نامه مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث و حوادث راننده مسبب حادثه به شماره (FM-CI-2104/01)

دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۲ از ۱۱

۴-۱۳- فرم چک لیست پرونده های خسارت ثالث بدنی به شماره (FM-CI-2108/01)

۴-۱۴- فرم خلاصه پرونده خسارت بدنی به شماره (FM-CI-2102/01)

۴-۱۵- فرم اعلام خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده (سیستمی)

۴-۱۶- فرم محاسبات خسارت ثالث بدنی (سیستمی)

۴-۱۷- فرم محاسبات سهم الارث (سیستمی)

۴-۱۸- فرم مفاسد حساب سیستمی

۴- تعاریف و مراجع:

قانون بیمه شخص ثالث: در این بیمه نامه مسئولیت بیمه گذار (دارنده وسائط نقلیه موتوری زمینی و ریلی) در قبال خسارت بدنی و مالی که در اثر حوادث وسایل نقلیه مذکور و یا یدک و تریلر متصل به آنها یا محمولات آن ها به اشخاص ثالث وارد می شود، حداقل به میزان تعهدات مندرج در بیمه نامه مورد تعهد بیمه گر خواهد بود.

اشخاص ثالث: کلیه اشخاصی که در اثر حوادث وسایل نقلیه موتوری زمینی دچار خسارت های بدنی و یا مالی می شوند اعم از اینکه داخل و یا خارج وسیله نقلیه مورد بیمه باشند (به استثناء راننده مقصر حادثه).

خسارت بدنی: منظور از خسارت بدنی، هر نوع دیه یا ارش ناشی از هر نوع صدمه به بدن مانند شکستگی، نقص عضو، از کار افتادگی عضو (جزئی یا کلی - موقت یا دائم)، دیه فوت و هزینه معالجه با رعایت ماده ۳۵ این قانون به سبب حوادث مشمول بیمه موضوع قانون بیمه شخص ثالث است.

بیمه حوادث راننده: تعهد بیمه گر معادل دیه فوت و یا ارش جرح در فرض ورود خسارت بدنی، به مرد مسلمان در ماه غیر حرام و هزینه معالجه آن می باشد.

حادثه: منظور از حوادث مذکور در این قانون، هر گونه سانحه ای از قبیل تصادم، تصادف، سقوط، واژگونی، آتش سوزی و یا انفجار وسایل نقلیه موضوع این ماده و نیز خسارتی است که از محمولات وسایل مزبور به اشخاص ثالث وارد شود.

۶- نحوه اجرا:

رعایت کلیه مفاد این دستورالعمل جهت پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب پرداخت کننده خسارت بیمه های خودرو لازم الاجرا است.

۱-۶- پذیرش:

متقاضیان اصالت بیمه نامه: با عنایت به اینکه اصالت بیمه نامه به منزله وثیقه برای حادثه اعلامی خواهد بود لذا کنترل کروکی، گواهینامه و گزارش اولیه مقامات انتظامی جهت ارائه اصالت بیمه نامه طبق فرمت نامه " تایید اصالت بیمه نامه " الزامی است. (مدارک لازم مطابق بخشنامه شماره ۱/۸۶/۶۹۳۱ مورخ ۱۳۸۶/۰۶/۲۹ ریاست قوه قضائیه از دادگاه یا کلانتری طبق فرمت نامه درخواست مدارک جهت تایید اصالت بیمه نامه درخواست گردد).

توجه: اگر در کروکی ارائه شده نقض قوانین راهنمایی و رانندگی رویت شد جهت اعتراض به کروکی اولیه و درخواست نظریات کارشناسی ۳، ۵ و ... نفره مقصر حادثه را راهنمایی و اقدام مقتضی صورت پذیرد.

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۳ از ۱۱

۲-۶- متقاضیان تشکیل پرونده :

*محل تشکیل پرونده می بایست در شعبه استانی باشد که پرونده قضائی در حوزه آن استان در حال بررسی می باشد. (مگر در موارد خاص با هماهنگی مدیریت بیمه های خودرو)
*در ابتدا می بایست (فرم اعلام خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط متصدی پذیرش به فرد مراجعه کننده تحویل و تکمیل گردد).

*پس از آن می بایست مدارک مورد نیاز برای تشکیل و بررسی پرونده توسط واحد پذیرش از مراجعه کننده (افراد مجاز به اعلام خسارت با عنایت به ماده ۳۰ قانون و آیین نامه اجرایی آن) درخواست گردد. مدارک مورد نیاز عبارت از موارد زیر می باشد :

- اصل گواهینامه و کارت ملی و شناسنامه مقصر حادثه
- اصل کارت خودرو یا شناسنامه مالکیت خودرو
- بیمه نامه معتبر در زمان حادثه خودروی مقصر حادثه
- استعلام بیمه نامه و استعلام خسارت (مقصر) از سایت بیمه مرکزی
- پرینت آخرین استعلام بیمه نامه (فناوران)
- کپی صفحات اول و دوم شناسنامه کلیه زیاندیدگان
- کپی گواهینامه کلیه افراد بالای ۱۸ سال داخل خودرو
- * کپی کلیه مدارک اعلامی پس از رویت اصل ، می بایست توسط مسئول پذیرش با درج نام و نام خانوادگی ، امضاء و ممهور به مهر اصل رویت شد شده و بر اساس دستورالعمل چیدمان پرونده های خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده به شماره (WI-CI-22/01) ، در سمت چپ پرونده الصاق گردد.
- *گواهینامه و کارت خودرو توسط کارشناس شعبه رویت و در موارد خاص، با تایید رئیس شعبه برابر اصل مدارک مذکور صرفاً از دادگستری اخذ و ضمیمه گردد.
- *اصل بیمه نامه ممهور به مهر خسارت گردد و کوپن بیمه نامه ضمیمه و پانچ گردد.
- *جهت حصول اطمینان از اصالت بیمه نامه از سیستم استعلام و از لحاظ تعهدات بیمه نامه، تاریخ صدور ، انقضاء ، تاریخ صدور الحاقیه ، لیست سیاه و غیره کنترل و رفع ابهام شود. همچنین استعلام بیمه نامه جهت کنترل تعداد خسارت های پرداختی ضمیمه گردد.

*دریافت اصالت گواهینامه از مرکز صدور گواهینامه، طبق فرمت نامه تاییدیه اصالت گواهینامه در موارد زیر:

- گواهینامه مقصر حادثه مفقود و یا مخدوش و ناخوانا باشد
- انقضاء تاریخ اعتبار گواهینامه
- ضبط گواهینامه توسط مقامات انتظامی و رسید تعویض گواهینامه
- گواهینامه های قدیمی

* در صورتی که گواهینامه ارائه شده مشروط به شرایط خاص نظیر فرمان هیدرولیک ، دنده اتوماتیک ، آینه مخصوص و غیره باشد، خودروی مورد حادثه در زمان تشکیل پرونده بازدید شده و گزارش مکتوب بازدید با مهر و امضاء مسئول پذیرش ضمیمه پرونده می گردد.

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۴ از ۱۱

*در صورتی که کارت خودرو مربوط به زمان حادثه به علت فروش خودرو در دسترس نباشد، مقصر حادثه جهت اخذ سند نقل و انتقال خودرو یا بنچاق فروش، طی نامه ای به دفترخانه ثبت اسناد رسمی راهنمایی گردد. لازم به ذکر است در صورتیکه امکان دسترسی به دفترخانه وجود نداشته باشد، زیان دیده طی نامه ی استعلام سند مالکیت خودرو از راهنمایی و رانندگی، به آن اداره راهنمایی می گردد.

* چنانچه بیمه نامه و برش بیمه نامه موضوعه در دسترس نباشد، مراجعه کننده طی نامه ای، با فرمت نامه درخواست برش بیمه نامه به مراکز صدور بیمه نامه فعلی، راهنمایی شود. (در سایر موارد با هماهنگی مدیریت خودرو)

* برای جلوگیری از دریافت خسارت از چند بیمه نامه، بیمه نامه از طریق شماره شاسی واز سایت استعلام اطلاعات بیمه خودرو کشور کنترل شده و در صورتی که برای خودرو در یک زمان بیش از یک بیمه نامه صادر شده باشد مراتب در پرونده درج شده و پرداخت خسارت با هماهنگی ستاد بیمه های خودرو صورت می گیرد.

* در خصوص خودروهای بارکش، در صورت لزوم، برنامه جهت تعیین کاربری خودروی مورد بیمه اخذ شود.
* پس از تشکیل پرونده فرمت نامه درخواست مدارک از مراجع ذیصلاح قضائی و نیز فرمت نامه درخواست مدارک از مراکز درمانی به مراجعه کننده تحویل گردد. به این منظور از مراجعه کننده در خصوص مراکز درمانی که مصدوم مراجعه کرده است کسب اطلاع شده و مدارک بالینی کلیه مراکز درمانی که مراجعه کرده است، از وی مطالبه می گردد.

* در بسیاری از موارد، زیان دیده یا مقصر حادثه اعلام می دارند که در مراکز درمانی اولیه هیچ اقدام درمانی برای آنها صورت نگرفته است، ولی در عین حال استعلام از مراکز درمانی مذکور جهت تطبیق تاریخ حادثه و علت مراجعه به مراکز درمانی (هرچند به صورت سرپایی) لازم است.

* مدارک درخواستی از دادگاه میبایست حتماً برابر اصل شده و تمبر "باطل شد" داشته باشد.
* در صورتی که طرفین حادثه از ارائه مدارک خودداری نمودند احدی از کارشناسان به عنوان نماینده به دادگاه یا بیمارستان مراجعه نموده و مدارک را دریافت کند.

* پس از دریافت کلیه مدارک، مسئول پذیرش می بایست مدارک را به طور دقیق کنترل کرده و هر گونه نقص مدارک از قبیل نقص در برگ بازجویی مقصر و یا زیان دیده، نقص گزارش پزشکی قانونی برای هر زیان دیده طبق تاریخ های اعلام شده، نقص کلیه اوراق مربوط به هیئت کارشناسی تصادفات و یا آخرین نظریه کارشناسی توسط مقصر حادثه و غیره را کنترل و در صورت مکفی نبودن مدارک، مراجعه کننده را توجیه و مجدداً فرم های درخواست مدارک تحویل شود.

* پرداخت خسارت یوم الادا می باشد و لازم است تاریخ قطعیت حکم و تاریخ ابلاغ به مقصر و زیان دیده از دادگاه استعلام شود و همچنین پس از تکمیل مدارک از تحویل دهنده مدارک در خصوص زمان دریافت مدارک رسید دریافت گردد.

* در صورتی که زیان دیدگان، سرنشینان خودروی مقصر می باشند، تعداد سرنشینان خودرو با اعلام هویت دقیق سرنشینان به صورت کتبی از مراجعه کننده استعلام گردد. نسبت سرنشینان با راننده، مالک و بیمه گذار مشخص شود و در صورتی که نسبت سببی و نسبی وجود ندارد، از نظر تغییر کاربری خودرو سوال شود و بصورت مکتوب در

دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۵ از ۱۱

پرونده درج و مطابق مقررات اقدام گردد. بدیهی است در صورتی که خودرو بصورت کاربری غیر شخصی از قبیل آژانس، تاکسی و یا بارکش و غیره بیمه شده باشد، نیازی به استعلام کاربری ندارد.

*پس از تکمیل مدارک می بایست کلیه موارد در سیستم خسارت های بدنی بطور کامل ثبت گردد. در ثبت سیستمی تمامی جزئیات شامل موارد زیر، می بایست در نظر گرفته شود:

- انتخاب نوع گواهینامه

- جهت ثبت نام مقصر و زیاندیدگان، ابتدا کد ملی و سال تولد در مشخصات فرد وارد و پس از استعلام از ثبت احوال نسبت به درج سایر موارد اقدام نمایند

- درج کد ملی طرفین طبق بخشنامه بیمه مرکزی جمهوری اسلامی الزامی می باشد.

- فیلدهای مربوط به ماده ۱۵ تاریخ حادثه، تاریخ صدور گواهینامه مقصر، بازیافت (دارد / ندارد) و غیره با دقت تکمیل گردد.

*مدارک تکمیل شده به ترتیبی که در قالب دستورالعمل چیدمان پرونده های خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده آورده شده است، می بایست در پرونده قرارداد شود. همچنین در چیدمان مدارک در پرونده به موارد زیر نیز توجه گردد:

- هر گروه از مدارک پس از تحویل به شعبه بلافاصله در سیستم اتوماسیون اداری ثبت، تاریخ و شماره اخذ، و بر روی کلیه اوراق درج گردد.

نکته: این مهم از بدو اعلام خسارت و برای کلیه مدارک تا پایان رسیدگی ضروری است.

نکته: پس از تکمیل مدارک تاریخ تحویل آخرین مدرک قید واز زیان دیده یا مقصر امضاء و اثر انگشت اخذ گردد.

- نظریات کارشناسی در صورت وجود به ترتیب ۱ نفره، ۳ نفره و غیره بصورت پشت سرهم مرتب شود.

- از قراردادن نظریات کارشناسی ما بین گزارشات کلانتری و بصورت پراکنده خودداری شود.

- برگ کفالت، قرار دادرسی و غیره روی برگه های بازجویی قرار گیرد.

- گواهی های پزشکی قانونی به ترتیب تاریخ و در خصوص هر مصدوم به طور جداگانه، مرتب شود.

نکته: باید توجه شود که پاسخ استعلام های دادگاه، تصویر درخواست اصالت گواهینامه، مدارک و به طور کلی هر

گونه نامه نگاری در خصوص پرونده، سابقه ای در پرونده داشته باشد.

*در صورتی که مبلغی از دیه توقیف شده باشد برگ توقیفی حتماً به صورت واضح برای کارشناس مشخص شده و

در فرم خلاصه پرونده ثالثی بدنی / حوادث راننده شعب موضوع توقیفی اعلام گردد تا از نظر کارشناس مربوطه پنهان

نماند.

*هرگونه نظر و یا نکته ای که ضمن مذاکره با مراجعه کننده توجه مسئول محترم پذیرش را جلب نموده است و می

تواند در کارشناسی راهگشا باشد در پرونده درج شود.

*تمامی اوراق مهمور به مهر برگ شمار گردد.

۳-۶- خسارت حوادث راننده :

در این نوع خسارت نیز در ابتدا فرم اعلام خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط واحد پذیرش به مراجعه کننده

تحویل و می بایست توسط وی تکمیل گردد. تشکیل پرونده حوادث راننده نظیر پرونده های ثالث بدنی می باشد

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۶ از ۱۱

ولی نیازی به اعلام شکایت زیان‌دیده در مراجع مختلف و مراجعه به پزشکی قوانین و صدور حکم نمی باشد و ارائه گزارش مقامات انتظامی، کروکی، مدارک بالینی و گرافی کفایت امر می کند. ولی در صورتی که حکم دادگاه (قرار منع یا موقوفی تعقیب) صادر شده باشد کلیه مدارک اعم از حکم دادگاه، نظریات پزشکی قانونی و غیره می بایست اخذ شود.

۴-۶- کارشناسی

الف) کارشناسی پرونده های ثالث بدنی

در مرحله کارشناسی پرونده های ثالث بدنی، موارد زیر بررسی و کنترل گردند:

* تطبیق مشخصات بیمه نامه کارت ماشین و نیز شماره پلاک اعلام شده در کروکی و گزارشات کلانتری با کارت و سند ارائه شده

* کنترل استعلام بیمه نامه در خصوص موارد پرداختی، به این ترتیب که به منظور جلوگیری از پرداخت مجدد خسارت، پرونده توسط کارشناس اداره خسارت های بدنی مورد بررسی قرار می گیرد و در صورت مثبت بودن، مرتبط بودن پرداخت با حادثه فعلی نیز مورد بررسی قرار می گیرد. کنترل استعلام بیمه مرکزی و در صورتیکه در زمان حادثه بیمه نامه ای مقدم بر بیمه نامه موضوع وجود داشته باشد خسارت از محل بیمه نامه مقدم قابل پرداخت خواهد بود.

* تطبیق تاریخ حادثه با بیمه نامه

* تطبیق شرایط گواهینامه مقصر با نوع وسیله نقلیه ی زمان حادثه، که در صورت عدم رعایت تناسب گواهینامه، مراتب را به اطلاع مقصر رسانده و پرونده را به دفتر حقوقی جهت انجام اقدامات مربوط به بازیافت ارجاع دهد.

* کروکی (از نظر متن، شماره سریال، مهر پلیس راه یا راهور)، گزارشات کلانتری و نظریات پزشکی قانونی بررسی و هر گونه ابهام و یا تناقض موجود در تاریخ، اسامی، شماره ها و غیره اعلام و نسبت به رفع آنها اقدام گردد.

* مشخصات راننده مقصر اعلام شده در کروکی با گواهینامه مقصر (در خصوص جابجایی راننده)

* احتمال جابجایی وسیله نقلیه بررسی گردد.

* در صورتیکه مالک داخل اتومبیل باشد وضعیت گواهینامه مشخص شود.

* مواضع آسیب دیده اعلام شده در کروکی و گزارشات کلانتری با نظریات پزشکی قانونی و پرونده بالینی مطابقت و توجه شود صدمات در اثر ضرب و شتم و غیره ایجاد نشده باشد و مربوط به تصادف موضوعه باشد، اگر در بررسی ابتدایی نتوان مطابقت آسیب با نظر پزشکی قانونی را احراز کرد، کارشناس اداره خسارت های بدنی می بایست مدارک بالینی را به پزشک معتمد جهت تطبیق صدمات ارجاع دهد.

* اخذ مدارک بالینی مقصر حادثه

* اخذ گواهینامه مقصر در صورت لزوم

* نحوه برخورد وسیله نقلیه مقصر و زیان‌دیده و مطابقت با قوانین راهنمایی و رانندگی که در صورت مغایرت با قوانین راهنمایی و رانندگی، پرونده توسط کارشناس اداره خسارت های بدنی به کارشناس امین شعبه در رشته تصادفات ارجاع داده می شود.

* عکس خودرو مقصر حادثه در صورت لزوم (مواضع آسیب دیده در عکس مشخص گردد)

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۷ از ۱۱

*تاریخ حادثه با تاریخ صدور گواهینامه و تاریخ تنظیم صورت جلسه ها و گزارشات کلانتری تطبیق شود.
* مطابقت کاربری وسیله نقلیه با مورد بیمه نامه (بررسی مطابقت کاربری) و در خصوص خودروهای سنگین، بررسی مورد استفاده خودرو در بیمه نامه با نوع بار حمل شده در زمان حادثه (بررسی حق بیمه از نظر کاربری و ظرفیت) بررسی گردد.

نکته ۱: در صورت اثبات عمد راننده در ایجاد حادثه و یا رانندگی در حالت مستی یا استعمال مواد مخدر و روانگردان یا فقد گواهینامه راننده مسبب یا عدم تناسب گواهینامه وی با نوع وسیله نقلیه ویا در صورتی که راننده مسبب، وسیله نقلیه را سرقت کرده یا از مسروقه بودن آن آگاه باشد پرونده مشمول ماده ۱۵ قانون بیمه شخص ثالث بوده و می بایست مبلغ پرداخت شده از مقصر حادثه بازپرداخت (بازیافت) گردد.
نکته ۲: در مواردی که پرداخت خسارت مشمول ماده ۱۵ بوده و طبق آیین نامه بازیافت به صورت توافقی پرداخت گردیده پرونده مشمول بازیافت نخواهد بود.

* کنترل تعداد سرنشین های وسیله نقلیه مقصر در زمان حادثه مطابق ماده ۱۲ قانون و در مورد وسایل نقلیه بارکش، کنترل محل استقرار زیان دیده (سرنشین وسیله نقلیه مقصر)

* در خصوص پرونده های جرحی، دیه متعلقه بر اساس نظریات پزشکی قانونی محاسبه و با حکم دادگاه مقایسه و همچنین صدمات مندرج در پزشکی قانونی با مدرک بالینی مطابقت و در صورت ابهام در مدارک بالینی و بطور کلی عدم دریافت اطلاعات لازم از مدارک فوق ارجاع پرونده به پزشک معتمد بیمه.

* مشخصات زیان دیده و مقصر در ح کم دادگاه بررسی شده و نام زیان دیده در پزشکی قانونی کنترل گردد و در صورت هر گونه مغایرت، پیگیری و مکاتبات لازم با مراجع مربوطه انجام شود.

*کنترل تاریخ حادثه با فرم مراقبت اورژانس ۱۱۵ و تاریخ پذیرش بیمارستانی و کنترل علت مراجعه به بیمارستان در مدارک بالینی و اخذ گزارش پزشک معتمد در صورت لزوم.

*در خصوص پرونده های فوتی برگ معاینه جسد، علت فوت و نوع صدمات منجر به فوت یا حادثه بررسی شود، تاریخ حادثه با تاریخ صدور جواز دفن و تاریخ و شماره ثبت فوت در شناسنامه باطل شده و خلاصه رونوشت وفات کنترل گردد.

* در صورتیکه فاصله زمانی بین تصادف و فوت زیان دیده وجود داشته باشد یا فوت در صحنه تصادف نباشد و در بیمارستان اتفاق افتاده باشد اخذ مدارک بالینی الزامی است.

*گواهی انحصار وراثت و نحوه تقسیم دیه متوفی بین وراث طبق قوانین ارث بررسی و در خصوص ادیان غیر شیعه با مراجع مربوطه مکاتبه و نحوه تقسیم ارث در دین مربوطه اخذ شود.

* سن وراث بررسی شده و با اداره سرپرستی جهت معرفی شماره حساب برای صغاری که ولی قهری در قید حیات ندارند جهت تعیین سرپرست با دفتر امور سرپرستی دادگستری، مکاتبه شود.

*فرم محاسبات خسارت ثالث بدنی و فرم محاسبات سهم الارث (در صورت فوت) بطور کامل و دقیق تکمیل شود.

* پرونده های دارای ابهام به مامور تحقیق شعبه ارجاع شود. در صورتی که توسط کارشناس پرونده مشخص شد که امکان جابجایی راننده یا خودرو وجود دارد و یا هر مورد دیگری که نیاز به تحقیق و بررسی توسط شعبه دارد شناسایی گردد و اگر در مورد نام زیان دیدگان و یا مقصر تناقضاتی در پرونده وجود دارد که نیاز به نامه نگاری با مراجع مربوطه دارد، در خصوص این موارد قبل از ارسال پرونده، اقدام لازم صورت گیرد.

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۸ از ۱۱

*استعلام بیمه نامه در خصوص موارد پرداختی (علی الحساب) ، صورت گیرد.

* کارشناس در هنگام تشکیل پرونده می بایست از تشکیل پرونده ثالث مالی نیز اطمینان حاصل نموده و در صورت تشکیل پرونده عکسهای تهیه شده از خودرو را در سیستم خسارت بدنی ضمیمه نماید.

* تکمیل فرم خلاصه پرونده ثالث بدنی / حوادث راننده

ب) کارشناسی پرونده های حوادث راننده

به طور کلی کارشناسی پرونده های حوادث راننده تا حدود زیادی همانند پرونده های ثالث بدنی می باشد، با این تفاوت که پرونده های حوادث راننده نیازی به نظریات پزشکی قانونی و حکم دادگاه و غیره ندارد، لذا بررسی این موارد از کارشناسی حذف و توجه به مدارک بالینی مد نظر خواهد بود. نظریه پزشک معتمد می بایست ضمیمه پرونده گردد. (مطابق با آیین نامه های شماره ۶۷ و ۸۴ شورایعالی بیمه وماده ۳ قانون حسب مورد)

توجه: به طور کلی در کارشناسی پرونده های ثالث بدنی و حوادث راننده می بایست نکات زیر مورد توجه قرار گیرد:

*در صورتی که ذینفع اعم از مقصر و زیان دیده ، ادعایی غیر از موارد مضبوط در پرونده دارند، کارشناس می بایست به صورت مکتوب مراتب را اعلام نماید. برای مثال در صورتی که در برگه های بازجویی شغل مقصر راننده اعلام شده است و مقصر حادثه مدعی است که مسافرکش نمی باشد، می بایست ادعای خود را کتباً اعلام نموده و مستندات مربوطه را ارائه نماید. همچنین در این موارد در صورت لزوم تحقیقات محلی صورت گیرد تا امکان تصمیم گیری صحیح برای مدیران ، بر اساس مستندات ارائه شده ، فراهم گردد.

* در تکمیل مدارک مربوط به پرونده ها ، کارشناسان نیز می بایست نظم و ترتیب کلی را رعایت نموده و کلیه برگه های پرونده را بصورت منظم و یکپارچه پانچ نمایند و از قرارگیری کلیه مدارک در گیره دو شاخ اطمینان داشته باشند و بدیهی است رها بودن برگه های داخل پرونده و خارج از گیره دو شاخ می تواند موجب مفقود شدن مدارک پرونده و سردرگمی مراجعین و کارمندان شود. همچنین کپی گواهینامه و کارت ماشین و گیره در برگه هایی با اندازه مناسب کپی گرفته شود و از استفاده از برگه های بسیار کوچک که اطلاعات مورد نیاز زیر منگنه بوده و جهت دسترسی به اطلاعات ضروری نیاز به جدا کردن مدارک از پرونده می باشد خودداری و قبل از کارشناسی بازبینی نهایی گردند.

*اخطاریه های واصله در اسرع وقت در الویت ، با ارائه توضیحات مربوطه ارسال گردد. بدیهی است هر اخطاریه اقدام جداگانه ای نیز می طلبد. برای مثال ممکن است یک اخطاریه صرفاً جهت اطلاع بوده ومسئول شعبه مربوطه می بایست در جلسه دادرسی حاضر ونقطه نظرات خود را مطابق ماده ۵۰ قانون بیمه شخص ثالث ارائه و مدارک را اخذ و هر ابهامی را به طور کامل و مشروح به دادگاه ارائه نماید. در صورت ارسال اخطاریه به مدیریت حقوقی ، رونوشت کلیه مکاتبات به همراه گزارش به اداره خسارت های بدنی ارسال گردد.

*فرم محاسبات خسارت ثالث بدنی و فرم محاسبات سهم الارث بطور کامل تکمیل گردد. تاریخ حادثه ، تاریخ و ساعت فوت از روی تقویم سال مربوطه کنترل واعلام شود. در موارد جرحی مجموع دیات محاسبه شود.

* صغیری که ولی قهری دارد نیازی به نامه نگاری با اداره سرپرستی جهت تعیین قییم ندارد و ولی قهری می تواند ولایتاً کلیه اقدامات لازم را انجام دهد. پرداخت خسارت به قییم تحت هیچ شرایطی امکانپذیر نمی باشد. مگر آنکه دادستانی مربوطه نامه مکتوب و واضحی مبنی بر پرداخت خسارت به شخص قییم را ارائه نماید.

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۹ از ۱۱

*در صورتیکه مقصر پدر صغیری باشد که در حادثه مصدوم شده (غیر از موارد فوت) جهت پرداخت خسارت اقرار نامه محضری (سند رضایت نامه محضری غیر مالی با رای / سند رضایت نامه محضری غیر مالی بدون رای) از پدر و مادر از دفترخانه اسناد رسمی اخذ و پس از آن نسبت به تسویه خسارت در وجه پدر اقدام شود.

* برای اتباع خارجی، در صورتی که دارای پاسپورت یا کارت اقامت معتبر باشند، می توان طبق روال اقدام نمود و در صورتی که فاقد مدارک معتبر جهت اعلام رضایت در دفتر خانه ثبت اسناد رسمی و افتتاح حساب می باشند، مطابق ماده ۳۲ قانون رسیدگی و پرداخت صورت خواهد گرفت.

*در صورت مغایرت حکم دادگاه با نظریات پزشکی قانونی (در صورت عدم توافق با زیان دیده) می بایست با دادگاه مربوطه با هماهنگی لازم نامه اصلاح حکم تنظیم نمود. (لازم به ذکر است تقاضای اصلاح حکم زمانی صورت می گیرد که جمع کل صدمات در دادنامه بیشتر از گواهی های پزشکی قانونی باشد).

*پس از کارشناسی کامل پرونده و تأییدیه شورای شعبه، در صورتیکه مبلغ پرداخت خسارت در تعهدات شعبه باشد، به صورت زیر تسویه گردد.

* بعد از تعیین میزان خسارت پرداختی، مبلغ آن باید توسط رئیس شعبه و کارشناس مورد تایید مدیریت اتومبیل بررسی و نهایی گردد.

* پس از تأیید، مسئول کارشناس پرونده مبلغ اعلام شده را به زیان دیده پرونده به منظور اخذ رضایت وی اعلام نماید که به صورت زیر عمل می گردد.

- در صورت توافق با زیان دیده، مسئول رسیدگی در شعبه می بایست اقدام به تنظیم رضایت نامه محضری طبق فرمت سند رضایت نامه محضری غیر مالی با رأی کند.

- در صورت عدم مراجعه زیان دیده، کارشناس مربوطه می بایست موارد را به مسئول شعبه اعلام نموده و مبلغ خسارت مطابق ماده ۳۲ قانون رسیدگی و پرداخت گردد. (در سایر موارد با هماهنگی مدیریت بیمه های اتومبیل)

- در خصوص پرونده های بدون رأی، در صورت درخواست مقصر و زیان دیده، پس از تأیید صحت حادثه، مدارک بالینی توسط کارشناس شعبه به منظور تطبیق صدمات اعلامی در پزشکی قانونی و مدارک بالینی به پزشک معتمد ارجاع می گردد و در نهایت از زیان دیده رضایت محضری طبق فرمت سند رضایت نامه محضری غیر مالی بدون رأی اخذ و ضمیمه پرونده می گردد.

*در صورتیکه مقصر یا زیان دیده به مبلغ واریزی و یا حتی قبل از آن در دادگاه حقوقی شکایت کنند، برگه احضاریه و درخواست و ضامنه آن از طرف شعبه مربوطه همراه با گزارشی کامل از شرایط پرونده به مدیریت بیمه های اتومبیل ارسال و یک نسخه هم به مدیریت حقوقی جهت دفاع و تنظیم لایحه دفاعیه ارسال گردد. در صورت موفقیت مدیریت حقوقی، حکم صادره از طرف مدیریت حقوقی به مدیریت بیمه های اتومبیل ارسال گردد و در صورت عدم موفقیت، حکم و میزان محکومیت شرکت نیز از طریق مدیریت حقوقی به مدیریت بیمه های اتومبیل اعلام تا نسبت به صدور حواله اقدام گردد.

*کنترل رضایت نامه محضری طبق فرمت سند رضایت نامه غیرمالی با رأی که شامل کنترل شماره کلاسه پرونده و شماره دادنامه در خصوص پرونده های بدون حکم کنترل شماره کروکی، طبق فرمت سند رضایت نامه محضری غیر مالی بدون رأی، نام مقصر و نام زیان دیده و شرکت بیمه آرمان مندرج در رضایت نامه محضری با دادنامه و مدارک پرونده می باشد، می بایست انجام شود.

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۱۰ از ۱۱

- * احراز هویت فرد در صورت مراجعه حضوری به این ترتیب که زیان‌دیده یا وکیل قانونی آن با شناسنامه عکس دار و یا کارت ملی ارائه شده از سوی آنها می‌بایست تطبیق داده شود.
- * قبل از پرداخت مبلغ خسارت به زیان‌دیده، کارشناس مربوطه می‌بایست کنترل نهایی را نسبت به استعلام پرداخت، انجام داده و موارد پرداختی را به منظور جلوگیری از پرداخت مجدد خسارت بررسی نماید.
- لازم به ذکر است که در صورت مثبت بودن استعلام، می‌بایست مربوط بودن پرداخت با حادثه فعلی نیز مورد بررسی قرار گیرد.
- * در خصوص بازیافت خسارت بدنی و مالی مطابق ماده ۱۴ قانون، اطمینان حاصل گردد.
- * ثبت کلیه موارد در سیستم خسارت بدنی، شامل موارد زیر می‌باشد:
- * صدور حواله توسط کارشناس بررسی‌کننده پرونده به نام زیان‌دیده یا وارث متوفی در سیستم ثبت گردد.
- نکته:** در موارد واریز وجه به حساب سپرده صندوق و یا دادگاه (با هماهنگی مدیریت بیمه‌های خودرو)، حواله به نام زیان‌دیده یا متوفی صادر و در قسمت شرح حواله شماره حساب صندوق و یا دادگستری مربوطه حسب مورد به همراه کد شعبه بانک درج گردد.
- * حواله صادر شده می‌بایست توسط کارشناس مربوطه کنترل شده و به امضاء وی برسد.
- * حواله صادر می‌بایست به تأیید و امضاء رئیس شعبه برسد.
- * در انتها حواله‌های صادره به کارشناس حسابداری جهت صدور چک ارسال می‌گردد و پس از دریافت امضاء از دریافت‌کننده خسارت در فرم مفاصا حساب سیستمی، چک خسارت به وی تحویل داده می‌شود.
- * پس از انجام امور مربوط به کارشناسی و رفع نقص مدارک در صورتیکه میزان خسارت برآوردی خارج از تعهدات شعبه باشد با اظهار نظر رئیس / سرپرست شعبه در خصوص صحت حادثه و اصالت کلیه مدارک دریافتی، پرونده به مدیریت بیمه‌های اتومبیل به صورت فیزیکی ارسال می‌گردد.
- * پس از ارسال پرونده به مدیریت بیمه‌های اتومبیل و سپس بررسی پرونده توسط کارشناس اداره خسارت بدنی و اعلام کسری مدارک، در ارسال کسری مدارک مورد نیاز، توجه به نکات زیر ضروری است:
- * ارسال کلیه کسری مدارکی که اصل آن در شعبه رویت شده است نیاز به مهر اصل رویت شد و امضاء دریافت‌کننده با درج نام و نام خانوادگی و شماره دبیرخانه دارد.
- * کلیه مدارک ارسالی علی‌الخصوص نامه‌های ارسالی و با رضایت نامه‌ها و وکالت نامه‌ها بطور کامل کنترل گردد.
- از ارسال رضایت نامه‌ها و وکالت نامه‌های ناقص و اشتباه و غیره خودداری شده و صورتجلسه‌ها بطور کامل تکمیل گردد و از ناقص گذاشتن نام مقصر، مبلغ، شماره کلاسه و غیره جداً خودداری گردد.
- * از ارسال مدارک تکراری خودداری شود.
- * در خصوص پرونده‌های حوادث راننده، راننده به پزشک معتمد شعبه راهنمایی شده و نظریه کارشناسی اخذ و ضمیمه پرونده گردد.
- * در موارد پرداخت غرامت نقص عضو حوادث راننده (صورتجلسه پرداخت غرامت نقص عضو حوادث راننده) اخذ و ضمیمه گردد.
- * در موارد پرداخت غرامت فوت حوادث راننده حتی الامکان رضایت نامه محضری اخذ و ضمیمه گردد.

دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

پیوست: دارد

صفحه: ۱۱ از ۱۱

* در صورتیکه خسارت به حساب صندوق یا دادگستری واریز می شود شعبه مکلف است صرف نظر از رضایتنامه زیان دیده و بازیافت موضوع ماده ۱۴ قانون اصل فیش واریزی را تا پایان سال مالی به اجرای احکام طی نامه ای با اخذ رسید تسلیم نماید.

* در صورت پرداخت علی الحساب به مصدوم می بایست دقت شود پس از صدور رأی دادگاه نسبت به کسر مبالغ پرداخت شده بصورت درصد مطابق ماده ۳۷ قانون اقدام و کلیه رسیدهای پرداختی ضمیمه پرونده گردد.

* در صورتیکه از شروع بیمه نامه کمتر از ۱۵ روز گذشته و نیز مقصر حادثه فاقد بیمه نامه پیوسته باشد، در خصوص صحت تاریخ حادثه از طریق مراجع انتظامی و مراکز درمانی اقدام شود، در صورت پیوسته بودن بیمه نامه استعلام بیمه نامه سال قبل در پرونده ضمیمه گردد.

نکته ۳: ضرورت دارد واحدهای پرداخت در فرآیند رسیدگی به پرونده های خسارت بدنی در موارد زیر دقت بیشتری به عمل آورند:

- حوادثی که فاصله بین تاریخ صدور بیمه نامه و تاریخ تصادف کمتر از دو ماه باشد.
- آسیب دیدگی عابر پیاده یا سرنشینان موتور سیکلت از ناحیه صورت که صرفاً منجر به آسیب هایی در سر و صورت نظیر شکستگی بینی و دندان شده است.
- تصادف در ساعات پایانی شب و ابتدای روز در حاشیه و محل های خلوت.
- دکلیه مورد سقط جنین به خصوص در رابطه با زوجین عقد موقت با اخذ تصاویر سند ازدواج و شناسنامه های مربوطه و رویت اصل آنها.
- واژگونی در حاشیه شهرها و عدم رسم کروکی سر صحنه.

پیوست
دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01
تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲
صفحه: ۱ از ۱۰

جراحات ماده ۷۰۹

نوح جراحی	سر و صورت	بدن (شامل دست و پا)	بدن (انگشتان دست و پا)
حارصه	۱	۰/۵	سه بندی $1 \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{10} = 0/033$ دو بندی $1 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{10} = 0/05$
دامیه	۲	۱	سه بندی $2 \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{10} = 0/066$ دو بندی $2 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{10} = 0/1$
متلاحمه	۳	۱/۵	سه بندی $3 \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{10} = 0/1$ دو بندی $3 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{10} = 0/15$
سمحاق	۴	۲	سه بندی $4 \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{10} = 0/133$ دو بندی $4 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{10} = 0/25$
موضحه	۵	۲/۵	سه بندی $5 \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{10} = 0/133$ دو بندی $5 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{10} = 0/25$
هاشمه	۱۰	_____	_____
منقله	۱۵	_____	_____
مأمومه	۳۳/۳۳	_____	_____
دامغه	۳۳/۳۳ + ارش	_____	_____

* ارش سطر آخر توسط پزشکی قانونی تعیین می گردد.

* منظور از انگشتان دو بندی انگشتان اول (شصت) و انگشتان سه بندی انگشتان دوم و پنجم می باشد.

نکات:

✓ قسمت های دیگر بدن مانند کمر ، سینه ، پهلو ، کف دست و پا ، گردن ، شانه و کتف مشمول ارش می باشد و در صورتیکه در پزشکی قانونی تعیین ارش نشده باشد، مانند بدن محاسبه می گردد.
توجه : ارش تعیین شده در پزشکی قانونی برای این اعضاء باید حداکثر در حدود صدمات سر و صورت باشد نه بیشتر از آن.

پیوست
دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۲ از ۱۰

ماده ۴۸۴:

نوع جراحت	سر و صورت	بدن
سیاه شدگی	۰/۶	۰/۳
کبودی	۰/۳	۰/۱۵
سرخ شدگی	۰/۱۵	۰/۰۷۵

دیه کامل $\times \frac{1}{2} \times$ درصد سطح سوختگی = سوختگی درجه یک
 دیه کامل $\times 1 \times$ درصد سطح سوختگی = سوختگی درجه دو
 دیه کامل (بسته به $\times 2$ یا $\times \frac{1}{5}$ درصد سطح سوختگی = سوختگی درجه سه
 شدت سوختگی)

✓ صدماتی مانند تورم ، کوفتگی ها ، آسیب های نسج نرم ، سوختگی ها ، خونریزی ها ، کشیدگی رباط ها و ... مشمول ارش می باشند.

✓ در خصوص اعضاء داخلی بدن مانند ریه ، قلب ، طحال ، کبد ، کلیه ، روده و بقیه اعضاء همگی مشمول ارش می باشد که توسط پزشکی قانونی تعیین می گردد که با هماهنگی پزشک معتمد پرداخت می گردد.

* دیه ناخن ساقط شده : در صورتیکه سالم بروید ۰/۵ درصد و در صورتیکه سیاه بروید ۱ درصد می باشد . (ماده ۶۴۵)

* دیه دنده های محاط بر قلب ۲/۵ درصد و غیر محاط بر قلب ۱ درصد می باشد. (ماده ۶۵۳)
توجه : در صورتی که در پزشکی قانونی نوع دنده (محاط یا غیر محاط بر قلب) مشخص نگردیده باشد، ارسال تمام گرافیک های مصدوم جهت تعیین نوع آن ها توسط پزشک الزامی می باشد.

* دیه شکستن ستون فقرات به ترتیب ذیل است:
الف- شکستن ستون فقرات در صورتی که اصلا درمان نشود و یا بعد از علاج به صورت خمیده در آید، موجب دیه کامل است.

ب- شکستن ستون فقرات که بی عیب درمان شود ولی موجب از بین رفتن یکی از منافع گردد مانند این که مجنی علیه توان راه رفتن یا نشستن نداشته باشد و یا توان جنسی یا کنترل ادرار وی از بین رود، موجب دیه کامل است.

پ- شکستن ستون فقرات که درمان نشود و موجب عوارضی از قبیل موارد مندرج در بند (ب) شود، علاوه بر دیه کامل شکستگی ستون فقرات، موجب دیه یا ارش هریک از عوارض حاصله نیز گردد.

پیوست
دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۳ از ۱۰

ت- شکستن ستون فقرات که بدون عیب درمان شود، موجب یک دهم دیه کامل است.
ث- شکستن ستون فقرات که موجب فلج و بی حس شدن پاها گردد علاوه بر دیه ستون فقرات، موجب دو سوم دیه برای فلج دو پا نیز است.
تبصره ۱: مراد از شکستن ستون فقرات، شکستن یک یا چند مهره از مهره های ستون فقرات به جز مهره های گردن و استخوان دنبالچه می باشد.
* شکستگی فک تحتانی از ماده ۵۶۹ تبعیت می کند ولی شکستگی فک فوقانی جزء شکستگی های صورت است و باید نوع آن در پزشکی قانونی مشخص شود. یعنی شکستگی فک تحتانی سمت راست که بصورت مطلوب التیام یافته $\frac{1}{2} \times \frac{1}{5} \times \frac{4}{5}$ دیه کامله معادل ۸ درصد می باشد.

پیوست
دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۴ از ۱۰

دیات کامله

صدماتی که منجر به دیه ی کامله می گردد :

- ♦ از بین بردن دو چشم یا حس بینایی (ماده ۵۸۷-۵۹۱)
- ♦ از بین بردن دو گوش یا حس شنوایی آن ها (ماده ۶۰۰-۶۰۶)
- ♦ از بین بردن صوت شخص که نتواند صدایش را آشکار کند. (ماده ۶۹۷)
- ♦ از بین بردن حس بویایی (ماده ۶۹۳)
- ♦ از بین بردن دو لب (ماده ۶۰۷)
- ♦ از بردن یا زوال عقل (ماده ۶۷۵-۶۸۱)
- ♦ از بین بردن تکلم زبان یا گویایی (ماده ۶۱۱-۶۱۵)
- ♦ از بین بردن دو دست تا مفصل مچ (ماده ۶۳۵)
- ♦ قطع تمام نخاع (ماده ۶۴۸)
- ♦ قطع دو بیضه دیه کامل دارد و قطع بیضه چپ دو ثلث دیه و قطع بیضه راست ثلث دیه دارد. (ماده ۶۶۵)
- ♦ ضربه به حد فاصل بیضه ها منجر به عدم ضبط ادرار یا مدفوع . (ماده ۶۵۲)
- ♦ از بین بردن بکارت دختر (ماده ۶۵۹)
- ♦ شکستن گردن بطوریکه گردن کج شود. (ماده ۶۲۶)
- ♦ شکستن استخوان نشیمنگاه که قادر به ضبط مدفوع نباشد. (ماده ۶۵۱)
- ♦ شکستن ستون فقرات (ماده ۶۴۷)
- ♦ از بین بردن موی سر و صورت (ماده ۵۷۶)
- ♦ از بین بردن مجموع چهار پلک دو چشم (ماده ۵۹۰)
- ♦ از بین توان مقاربت (ماده ۷۰۷)
- ♦ از بین بردن تمام استخوان بینی (ماده ۵۹۲)
- ♦ از بین بردن مجموع دو فک تحتانی راست و چپ (ماده ۶۲۹)
- ♦ شکستن مجموع دو ترقوه (هر دو معیوب) (ماده ۶۵۵-۶۵۶)

پیوست

دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۵ از ۱۰

دیات شکستگی ها

شکستن استخوان هر عضوی که برای آن عضو دیه معین است خمس ($\frac{1}{5}$) آن می باشد و اگر بدون عیب درمان گردد به آن ($\frac{4}{5}$) دیه شکستن آن است و دیه کوبیدن آن (خرد شدگی) ثلث دیه آن عضو و در صورت درمان بدون عیب درمان شود و چهار پنجم دیه خرد شدگی می باشد.

انگشتان و دست و پا (سه بندی)	دست و پا	نوع جراحت
<p>مطلوب $\frac{4}{5} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{3} \times 100 = 0/53$</p> <p>معیوب $\frac{1}{5} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{3} \times 100 = 0/66$</p>	<p>مطلوب $\frac{4}{5} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{2} \times 100 = 8$</p> <p>معیوب $\frac{1}{5} \times \frac{1}{2} \times 100 = 10$</p>	شکستگی
<p>مطلوب $\frac{4}{5} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{3} \times 100 = 0/88$</p> <p>معیوب $\frac{1}{3} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{3} \times 100 = 1/11$</p>	<p>مطلوب $\frac{4}{5} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{2} \times 100 = 13/33$</p> <p>معیوب $\frac{1}{3} \times \frac{1}{2} \times 100 = 16/66$</p>	خرد شدگی (کوبیدگی)

نکته: در خصوص شکستگی بندهای انگشت شست که دو بندی می باشد، به جای $\frac{1}{3}$ ، کسر $\frac{1}{2}$ قرار می گیرد.
* موارد موضوعه این دیات در استخوان های درشت نی، نازک نی، زند اعلی و زند اسفل، ران، بازو و فک تحتانی صدق می نماید.

نکته: نام دیگر استخوان درشت نی، قوزک داخلی و استخوان نازک نی، قوزک خارجی می باشد.
* سایر شکستگی ها مانند شکستگی کتف، جناغ، استخوانچه های مچ دست، کف دستی، لگن ف استخوان حفره رانی - لگنی، عانه ف نشیمنگاهی، شرمگاهی، کشکک زانو، پاشنه، مچ پای، کف پای، مشمول ارش می باشد و دیه مقدر ندارد.

* دیه شکستگی استخوان ترقوه اگر به صورت مطلوب التیام یابد ۴ درصد و در صورتی که به صورت معیوب درمان گردد ۵۰ درصد می باشد. (ماده ۴۳۸)

توجه: لطفاً در صورت درمان معیوب یا خرد شدگی، مصدوم همراه با گرافی و مدارک بیمارستانی جهت ارجاع به پزشک معتمد ارسال گردد.

* دیه شکستگی بینی ۱۰ درصد می باشد. {مطلوب و معیوب} (ماده ۵۹۲) و رأی وحدت رویه ۷۶۱.
* دیه فلج کردن هر عضوی که دیه معین دارد دو ثلث دیه همان عضو است و دیه قطع کردن عضو فلج ثلث دیه همان عضو است.

پیوست
دستور العمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01
تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲
صفحه: ۶ از ۱۰

دندان ها ماده ۶۱۶-۶۲۵

ساقط شدن دندان از قبل	حادثه منجر به سیاه شدگی	ساقط شدگی
$\frac{1}{3} \times 5 = 1/66$	$\frac{2}{3} \times 5 = 3/33$	سیاه شده دیه دندان ها قدامی : ۵ درصد خلفی : ۲/۵ درصد
$\frac{1}{3} \times 2/5 = 0/83$	$\frac{2}{3} \times 2/5 = 1/66$	

دندان های قدامی شامل :

۱	۲	۳	۱	۲	۳
۳	۲	۱	۱	۲	۳

دندان های خلفی شامل :

۸	۷	۶	۵	۴	۴	۵	۶	۷	۸
۸	۷	۶	۵	۴	۴	۵	۶	۷	۸

✓ دیه دندان های شیری در صورتیکه دیگر نروید دیه کامل آن دندان (بسته به این که پیشین و یا پسین باشد به ترتیب ۵ درصد و یا ۲/۵ درصد) و اگر بروید ۱ درصد می باشد.

✓ دندانی که کنده شود دیه کامل دارد (بسته به این که پیشین و پسین باشد به ترتیب ۵ درصد و یا ۲/۵ درصد) گرچه همان را در محلش قرار دهند و دوباره مانند سابق شود.

✓ در صورتی که در حادثه درصدی از یک دندان شکسته باشد ، دیه آن بر حسب مقدار آن محاسبه می گردد.

به عنوان مثال :

- ۱- شکستگی بیست و پنج درصد از دندان قدامی دوم ۱/۲۵ درصد ($5 \times 25\% = 1/25$) می باشد.
 - ۲- شکستگی بیست و پنج درصد از دندان قدامی اول از قبل سیاه شده ۰/۴۱ درصد ($5 \times \frac{1}{3} \times 25\% = 0/41$) می باشد.
 - ۳- شکستگی ده درصد از دندان خلفی اول ۰/۲۵ درصد ($2/5 \times 10\% = 0/25$) می باشد.
 - ۴- شکستگی ده درصد از دندان خلفی دوم از قبل سیاه شده ۰/۰۸۳ درصد ($2/5 \times \frac{1}{3} \times 10\% = 0/083$) می باشد.
- توجه در مواردی که شکستگی دندان منجر به سیاه شدگی می گردد ، فقط دیه سیاه شدگی آن دندان بر حسب قدامی یا خلفی محاسبه می گردد.

پیوست دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۷ از ۱۰

تعاریف:

دیه: دیه مقدر، مال معینی است که در شرع مقدس به سبب جنایت غیر عمدی بر نفس، عضو یا منفعت، یا جنایت عمدی در مواردی که به هر جهتی قصاص ندارد، مقرر شده است.

ارش: ارش دیه غیر مقدر است که میزان آن در شرع تعیین نشده است و دادگاه با لحاظ نوع و کیفیت جنایت و تأثیر آن بر سلامت مجنی علیه و میزان خسارت وارده با در نظر گرفتن دیه مقدر و با جلب نظر کارشناس میزان آن را تعیین می کند. مقررات دیه مقدر در مورد ارش نیز جریان دارد مگر اینکه در این قانون ترتیب دیگری مقرر شود.

حارصه: خراش پوست بدون آنکه خون جاری شود، یک صدم دیه کامل.

دامیه: جراحی که اندکی وارد گوشت شود و همراه با جریان کم یا زیاد خون باشد، دو صدم دیه کامل.

متلاحمه: جراحی موجب بریدگی عمیق گوشت شود لکن به پوست نازک روی استخوان نرسد، سه صدم دیه کامل.

سمحاق: جراحی که به پوست نازک روی استخوان برسد، چهار صدم دیه کامل.

موضحه: جراحی که پوست نازک روی استخوان را کنار بزند و استخوان را آشکار کند، پنج صدم دیه کامل.

هاشمه: جنایتی که موجب شکستگی استخوان شود گرچه جراحی را تولید نکند، ده صدم دیه کامل.

منقله: جنایتی که درمان آن جز با جابه جا کردن استخوان میسر نباشد، پانزده درصد دیه کامل.

مأمومه: جراحی که به کیسه مغز برسد، یک سوم دیه کامل.

دامغه: صدمه یا جراحی که کیسه مغز را پاره کند، علاوه بر دیه مأمومه، موجب ارش پاره شدن کیسه مغز نیز می باشد.

پیوست
دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۸ از ۱۰

کد محدودیت رانندگی	شرح اطلاعات محدودیت های رانندگی
۱	سواری شخصی - انتقال پدال گاز به سمت چپ - دنده اتوماتیک
۲	سواری شخصی - انتقال پدال گاز به سمت چپ - دنده اتوماتیک - فرمان هیدرولیک
۳	سواری شخصی - انتقال پدال گاز به سمت چپ - دنده اتوماتیک - فرمان هیدرولیک - نصب زائده روی فرمان (دسته گرد)
۴	سواری شخصی - انتقال پدال گاز به سمت چپ - دنده اتوماتیک - فرمان هیدرولیک - نصب زائده روی فرمان (دسته یو شکل)
۵	سواری شخصی - استفاده از پدال گاز و ترمز اصلاح شده مناسب
۶	سواری شخصی - استفاده از پدال گاز و ترمز و کلاچ اصلاح شده مناسب
۷	سواری شخصی - استفاده از پدال کلاچ اصلاح شده مناسب
۸	قرار دادن اهرم ترمز پارک در سمت چپ
۹	قرار داده اهرم ترمز پارک در سمت راست
۱۰	
۱۱	سواری شخصی
۱۲	سواری شخصی با نصب آرم مخصوص ناشنویان
۱۳	سواری شخصی دارای فرمان هیدرولیک
۱۴	سواری شخصی دارای دنده اتوماتیک
۱۵	سواری شخصی دنده اتوماتیک - فرمان هیدرولیک
۱۶	سواری شخصی دنده اتوماتیک - فرمان هیدرولیک و نصب زائده روی فرمان
۱۷	سواری شخصی با نصب آئینه مخصوص
۱۸	سواری شخصی دارای کلاچ دستی
۱۹	سواری شخصی دارای گاز و ترمز دستی
۲۰	
۲۱	سواری شخصی دارای کلاچ و گاز و ترمز دستی
۲۲	سواری شخصی با نصب زائده روی فرمان
۲۳	سواری شخصی دنده اتوماتیک با نصب زائده روی فرمان
۲۴	سواری شخصی فرمان هیدرولیک با نصب زائده روی فرمان
۲۵	سواری شخصی دنده اتوماتیک با گاز و ترمز دستی
۲۶	سواری شخصی دنده اتوماتیک با گاز و ترمز دستی و نصب زائده روی فرمان
۲۷	سواری شخصی با استفاده از صندلی اصلاح شده مناسب
۲۸	موتورسیکلت سه چرخ
۲۹	با خودرو خاص

پیوست

دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۹ از ۱۰

	۳۰
رانندگی با عینک طبی	۳۱
رانندگی با لنز طبی	۳۲
رانندگی با سمعک	۳۳
نصب زائده روی فرمان (دسته یو شکل)	۳۴
استفاده از حفاظ پدال گاز و ترمز	۳۵
استفاده از ترمز پارک برقی	۳۶
نصب زیرپایی ثابت مناسب	۳۷
استفاده از دستکش مناسب	۳۸
استفاده از دسته دنده اصلاح شده مناسب	۳۹
	۴۰
رانندگی در محدوده شهری	۴۱
رانندگی در روز	۴۲
محدودیت سرعت در رانندگی (حداکثر ۸۰ کیلومتر در ساعت)	۴۳
محدودیت سرعت در رانندگی (حداکثر ۹۰ کیلومتر در ساعت)	۴۴
محدودیت سرعت در رانندگی (حداکثر ۱۰۰ کیلومتر در ساعت)	۴۵
استفاده از دست راست مصنوعی مکانیکی	۴۶
استفاده از دست چپ مصنوعی مکانیکی	۴۷
استفاده از دست راست مصنوعی الکترونیکی	۴۸
استفاده از دست چپ مصنوعی الکترونیکی	۴۹
	۵۰
موتورسیکلت سه چرخ- ترمز جلو و عقب بصورت پای- دنده اتوماتیک	۵۱
موتورسیکلت سه چرخ- ترمز جلو و عقب بصورت دستی- دنده اتوماتیک	۵۲
موتورسیکلت سه چرخ- دنده اتوماتیک	۵۳
موتورسیکلت دو چرخ- دنده اتوماتیک	۵۴
سواری شخصی- وانت شخصی	۵۵
باری مجاز تا شش تن	۵۶
مجاز بیش از چهل تن	۵۷
موتورسیکلت دو چرخ یا سه چرخ دنده اتوماتیک	۵۸
موتورسیکلت دو چرخ یا سه چرخ دنده اتوماتیک تا ۱۲۵ سی سی	۵۹
	۶۰
موتورسیکلت سه چرخ دنده اتوماتیک تا ۱۲۵ سی سی	۶۱
موتورسیکلت تا ۷۰ سی سی	۶۲

پیوست
دستورالعمل پرداخت خسارت ثالث بدنی و حوادث راننده توسط شعب

شماره سند: WI-CI-20/01

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

صفحه: ۱۰ از ۱۰

موتورسیکلت تا ۱۰۰ سی سی	۶۳
موتورسیکلت تا ۱۲۵ سی سی	۶۴
موتورسیکلت تا ۲۰۰ سی سی	۶۵
به استثنای کامیونت و مینی بوس	۶۶
سواری شخصی دارای گاز و ترمزدستی و نصب زائده روی فرمان	۶۷
سواری شخصی دارای گاز و ترمزدستی - فرمان هیدرولیک	۶۸
موتورسیکلت تا ۱۲۵ سی سی - بدون کلاچ	۶۹
	۷۰
سواری شخصی دنده اتوماتیک یا کلاچ دستی	۷۱
سواری شخصی دارای گاز و ترمزدستی و فرمان هیدرولیک یا سواری شخصی دنده اتوماتیک و انتقال پدال گاز به سمت چپ	۷۲
سواری شخصی دارای گاز و ترمزدستی و نصب زائده روی فرمان - استفاده از حفاظ پدال گاز و ترمز	۷۳
رانندگی با کامیون تا ۱۰ تن	۹۹